Marekebisho ya Vifungu 39

Kilichokatwa kwa mstari: kile ambacho Mkutano uliondoa au kubadilisha. Kilichopigiwa mstari chini: kile ulichoongeza au kuweka mahali pake.

Kazi ya Mkutano wa Wanatheolojia juu ya Vifungu Thelathini na Tisa vya Kanisa la Uingereza

Kwa Nyumba ya Heshima ya MAKABWELA iliyokusanyika katika Bunge.

Mkutano, katika kikao chake cha kwanza, ulipokea Agizo kutoka kwa Nyumba zote mbili za Heshima za Bunge, lenye tarehe 5 Julai 1643, likiwataka kuvifikiria vifungu kumi vya kwanza vya Vifungu 39 vya Kanisa la Uingereza, ili kuyaweka huru na kuyatetea mafundisho yao kutokana na masingizio yote na tafsiri za uongo. Kwa kulitii agizo hilo, mara moja walivifikiria vifungu hivyo kumi vya kwanza. Baadaye walipokea Agizo jingine kuhusu vile tisa vilivyofuata; na ipasavyo wakavifikiria vivyo hivyo. Lakini kwa kuwa tulifungwa na Maagizo hayo yote mawili kuvifafanua na kuvitetea tu; ingawa tuliona tumelazimika kwa kusudi hilo kufanya mabadiliko kadhaa, hata hivyo tulifanya mabadiliko machache ndani yake na nyongeza chache kwake kuliko vile ambavyo vinginevyo tungeona inafaa kufanya, kama jambo lote lingeachwa kwetu bila kizuizi hicho, tukiona kwamba mambo mengi bado yalibaki kuwa na upungufu, na maneno mengine pia yalifaa kubadilishwa. Na katika hili tuliendelea tu hadi kumaliza Vifungu kumi na tano, kwa sababu ilizipendeza Nyumba zote mbili, kwa Agizo lenye tarehe 12 Oktoba 1643, kututaka tuweke kando vilivyobaki, na tuanze kazi ya Serikali ya Kanisa; na baadaye, kwa Agizo jingine, kututumia katika kutunga Ungamo la Imani kwa ajili ya Falme tatu, kwa mujibu wa Agano na Maagano Makuu. Katika Ungamo hilo hatukuacha nje kitu chochote kilichokuwa katika Vifungu vya awali, chenye maana, cha lazima kuhifadhiwa. Tukiisha kulimaliza, na kulikabidhi kwa Nyumba zote mbili, tungejizuia kuwasilisha Vifungu hivi kumi na tano (kwa kuwa ni kazi yenye upungufu kwa njia kadhaa, na kwa kuwa vyote vinahusu Kanisa la Uingereza tu), kama tusingeamriwa vinginevyo na agizo la Nyumba ya Heshima ya Makabwela lenye tarehe 7 Desemba 1646. Kwa mujibu wa agizo hilo, tunaviwasilisha kama ifuatavyo.

Kifungu cha 1. Kuhusu imani katika Utatu Mtakatifu

KANISA LA UINGEREZA (TOLEO LA 1638) MAREKEBISHO YA MKUTANO (1647)

KANISA LA UINGEREZA (TOLEO LA 1638)	MAREKEBISHO YA MKUTANO (1647)
Kuna Mungu mmoja tu aliye hai na wa kweli, wa milele, asiye na mwili, viungo, wala hisia; mwenye nguvu zisizo na mwisho, hekima na wema; Muumba na Mhifadhi wa vitu vyote, vinavyoonekana na visivyoonekana. Na katika umoja wa Uungu huu kuna Nafsi tatu, za kiini kimoja, nguvu moja na umilele mmoja: Baba, Mwana, na Roho Mtakatifu.	Kuna Mungu mmoja[a] tu aliye hai na wa kweli[b], wa milele[c], asiye na mwili, viungo [d], wala hisia[e]; mwenye nguvu zisizo na mwisho[f], hekima[g] na wema[h]; Muumba na Mhifadhi wa vitu vyote, vinavyoonekana na visivyoonekana[i]. Na katika umoja wa Uungu huu kuna Nafsi tatu, za kiini kimoja, nguvu moja na umilele mmoja: Baba, Mwana, na Roho Mtakatifu[k].

a. Isaya 46:9; 1 Wakorintho 8:4,6 · **b.** Yeremia 10:10; 1 Wathesalonike 1:9 · **c.** Zaburi 90:2; Warumi 16:26 · **d.** Kumbukumbu la Torati 4:15,16; Yohana 4:24; Luka 24:39 · **e.** Matendo 14:15; Yakobo 1:17 · **f.** Yeremia 32:17,27; Marko 10:27 · **g.** Zaburi 147:5; Warumi 11:33 · **h.** Zaburi 119:68; Mathayo 19:17 · **i.** Nehemia 9:6; Wakolosai 1:16,17 · **k.** Mathayo 3:16,17; Mathayo 28:19; 1 Yohana 5:7; 2 Wakorintho 13:14.

Kifungu cha 2. Kuhusu Neno, au Mwana wa Mungu, aliyefanyika mwanadamu kweli

KANISA LA UINGEREZA (TOLEO LA 1638)	MAREKEBISHO YA MKUTANO (1647)
Mwana, aliye Neno la Baba, aliyezaliwa na Baba tangu milele, Mungu wa kweli na wa milele, wa kiini kimoja na Baba, alitwaa asili ya mwanadamu katika tumbo la Bikira aliyebarikiwa, kutoka katika kiini chake; hivi kwamba asili mbili nzima na kamili, yaani Uungu na ubinadamu, ziliunganishwa pamoja katika Nafsi moja, zisitengane kamwe; ambazo kwazo yupo Kristo mmoja, Mungu kweli na mwanadamu kweli, ambaye aliteswa kweli, akasulubiwa, akafa, akazikwa, ili kumpatanisha Baba yake nasi, na kuwa dhabihu, si kwa ajili ya hatia ya asili tu, bali pia kwa ajili ya dhambi halisi za wanadamu.	Mwana, aliye Neno la Baba, aliyezaliwa na Baba tangu milele[a], Mungu wa kweli[b] na wa milele[c], wa kiini kimoja na Baba[d], alitwaa asili ya mwanadamu katika tumbo la Bikira aliyebarikiwa, kutoka katika kiini chake[e]. Hivi kwamba asili mbili nzima na kamili, yaani Uungu na ubinadamu, ziliunganishwa pamoja katika Nafsi moja, zisitengane kamwe; ambazo kwazo yupo Kristo mmoja, Mungu kweli na mwanadamu kweli[f], ambaye kwa ajili yetu aliteswa kweli kwa maumivu makali kabisa katika nafsi yake kutoka kwa Mungu[g], akasulubiwa, akafa, akazikwa[h], ili kumpatanisha Baba yake nasi[i], na kuwa dhabihu, si kwa ajili ya hatia ya asili tu, bali pia kwa ajili ya dhambi zote halisi za wanadamu[k].

a. Mithali 8:22-31; Yohana 1:1,2,14 · **b.** 1 Yohana 5:20; Warumi 9:5 · **c.** Yohana 17:5; Waebrania 1:8; Zaburi 45:6 · **d.** Yohana 10:30; Waebrania 1:3 · **e.** Yohana 1:14; Isaya 7:14; Luka 1:35; Wagalatia 4:4 · **f.** Isaya 7:14; Mathayo 1:23; Warumi 1:3,4; Waebrania 13:8 · **g.** Isaya 53:10,11; Marko 14:33,34 · **h.** 1 Petro 2:24; Wafilipi 2:8; 1 Wakorintho 15:3,4 · **i.** Ezekieli 16:63; Warumi 3:25; 2 Wakorintho 5:19 · **k.** Isaya 53:10; Waefeso 5:2; 1 Yohana 1:7; Waebrania 9:26.

Kifungu cha 3. Kuhusu kushuka kwa Kristo kuzimu

KANISA LA UINGEREZA (TOLEO LA 1638)	MAREKEBISHO YA MKUTANO (1647)

Kama vile Kristo alivyokufa kwa ajili yetu, na akazikwa, vivyo hivyo ~~pia~~ inapaswa kuaminiwa kwamba alishuka kuzimu.	Kama vile Kristo alivyokufa kwa ajili yetu, na akazikwa, vivyo hivyo inapaswa kuaminiwa kwamba alidumu katika hali ya wafu, na chini ya uweza na utawala wa mauti[a], tangu wakati wa kifo chake na kuzikwa kwake hadi ufufuo wake[b]; jambo ambalo kwa namna nyingine limeelezwa hivi: Alishuka kuzimu.

a. Zaburi 16:10; Matendo 2:24,25,26,27,31 · **b.** Warumi 6:9; Mathayo 12:40.

Kifungu cha 4. Kuhusu ufufuo wa Kristo

KANISA LA UINGEREZA (TOLEO LA 1638)	MAREKEBISHO YA MKUTANO (1647)
Kristo alifufuka kweli kutoka mautini, akautwaa tena mwili wake, pamoja na nyama, mifupa, na vitu vyote vinavyohusu ukamilifu wa asili ya mwanadamu, ambao pamoja nao alipaa mbinguni, na huko ameketi, mpaka atakaporudi kuwahukumu wanadamu wote siku ya mwisho.	Kristo alifufuka kweli kutoka mautini[a], akautwaa tena mwili wake, pamoja na nyama, mifupa, na vitu vyote vinavyohusu ukamilifu wa asili ya mwanadamu[b], ambao pamoja nao alipaa mbinguni, na huko ameketi[c], mpaka atakaporudi kuwahukumu[d] wanadamu wote[e] katika ufufuo wa jumla wa mwili siku ya mwisho[f].

a. 1 Wakorintho 15:4; Warumi 8:34; Zaburi 16:10; Matendo 2:31; Luka 24:34 · **b.** Luka 24:39; Yohana 20:25,27 · **c.** Zaburi 68:18; Waefeso 4:8; Zaburi 110:1; Matendo 2:34,35; Marko 16:19; Warumi 8:34 · **d.** Matendo 3:21; Zaburi 110:1; 1 Wakorintho 15:25,26; Matendo 1:11 · **e.** 2 Wakorintho 5:10; Matendo 17:31 · **f.** Kutoka 3:6; Luka 20:37,38; Matendo 24:14,15; 1 Wakorintho 15:12-58; Yohana 5:28,29.

Kifungu cha 5. Kuhusu Roho Mtakatifu

KANISA LA UINGEREZA (TOLEO LA 1638)	MAREKEBISHO YA MKUTANO (1647)
Roho Mtakatifu, ~~anayetoka kwa Baba na Mwana~~, ni wa kiini kimoja, enzi na utukufu pamoja na Baba na Mwana, ~~Mungu wa kweli~~ na ~~wa milele~~.	Roho Mtakatifu ni Mungu wa kweli na wa milele, wa kiini kimoja[a], enzi[b] na utukufu pamoja na Baba na Mwana[c], anayetoka kwa Baba na Mwana[d].

a. 2 Samweli 23:2,3; Isaya 6:5,8; Matendo 28:25; Matendo 5:3,4; 1 Wakorintho 3:16; 1 Wakorintho 6:19 · **b.** Ayubu 26:13; Ayubu 33:4; 1 Wakorintho 12:1-31; Mathayo 28:19; 2 Wakorintho 13:14 · **c.** 1 Wakorintho 12:11; Waefeso 1:17; 1 Wakorintho 2:8; 1 Petro 4:14 · **d.** Yohana 15:26; Mathayo 10:20; 1 Wakorintho 2:11,12; Wagalatia 4:6; Warumi 8:9; Wafilipi 1:19; Yohana 16:14; Isaya 11:2; Isaya 61:1; Mwanzo 1:2; 2 Mambo ya Nyakati 15:1.

Kifungu cha 6. Kuhusu utoshelevu wa Maandiko Matakatifu kwa wokovu

KANISA LA UINGEREZA (TOLEO LA 1638)	MAREKEBISHO YA MKUTANO (1647)

Maandiko Matakatifu yana mambo yote yaliyo ya lazima kwa wokovu; hivi kwamba lolote lisilosomwa humo, wala lisiloweza kuthibitishwa kwayo, halipaswi ~~kudaiwa kwa mtu yeyote kwamba lipate~~ kuaminiwa kama Kifungu cha imani, wala ~~kudhaniwa kuwa linahitajika au~~ kama la lazima kwa wokovu. Kwa jina la Maandiko Matakatifu tunaelewa ~~vile~~ vitabu vya kanoni vya Agano la Kale na Jipya, ambavyo ~~mamlaka yao hayakutiliwa shaka kamwe katika Kanisa~~.

~~Kuhusu majina na idadi ya vitabu~~ vya ~~kanoni~~.

Mwanzo.
Kutoka.
~~Mambo ya Walawi~~.
~~Hesabu~~.
~~Kumbukumbu la Torati~~.
~~Yoshua~~.
~~Waamuzi~~.
~~Ruthu~~.
~~Kitabu cha 1 cha Samweli~~.
~~Kitabu cha 2 cha Samweli~~.
~~Kitabu cha 1 cha Wafalme~~.
~~Kitabu cha 2 cha Wafalme~~.
~~Kitabu cha 1 cha Mambo ya Nyakati~~.
~~Kitabu cha 2 cha Mambo ya Nyakati~~.
~~Kitabu cha 1 cha Ezra~~.
~~Kitabu cha 2 cha Ezra~~.
~~Kitabu cha Esta~~.
~~Kitabu cha Ayubu~~.
~~Zaburi~~.
~~Mithali~~.
~~Mhubiri, au Mhubiri wa Kanisa~~.
~~Wimbo Ulio Bora, au Nyimbo za Sulemani~~.
~~Manabii 4 wakubwa~~.
~~Manabii 12 wadogo~~.

~~Na vitabu vingine~~ (kama ~~asemavyo Yeronimo) Kanisa huvisoma kwa ajili ya kielelezo cha maisha~~ na ~~mafundisho ya mwenendo; lakini hata hivyo haivitumii kuthibitisha fundisho lolote~~. Vitabu hivyo ~~ni hivi vifuatavyo~~.

~~Kitabu cha 3 cha Ezra~~.
~~Kitabu cha 4 cha Ezra~~.
~~Kitabu cha Tobiti~~.
~~Kitabu cha Yudithi~~.

Maandiko Matakatifu[a] yana mambo yote yaliyo ya lazima kwa wokovu[b]; hivi kwamba lolote lisilosomwa humo, wala lisiloweza kuthibitishwa kwayo, halipaswi kuaminiwa kama Kifungu cha imani, wala kama la lazima kwa wokovu[c].

Kwa jina la Maandiko Matakatifu tunaelewa vitabu vyote vya kanoni vya Agano la Kale na Jipya, ambavyo ni hivi vifuatavyo.

Vya Agano la Kale: Mwanzo, Kutoka, n.k. Vya Agano Jipya: Injili kama ilivyoandikwa na Mathayo, n.k.

Vitabu hivyo vyote, kama vinavyopokelewa kwa kawaida, tunavipokea, na kukiri kwamba vilitolewa kwa uvuvio wa Mungu, na kwa sababu hiyo kwamba vina uaminifu ulio thabiti kabisa, na mamlaka ya juu kabisa.

a. Warumi 1:2; 2 Timotheo 3:15; 2 Petro 1:20,21 · **b.** Zaburi 19:7; 2 Timotheo 3:15,16,17; Yakobo 1:21,25; Matendo 20:32 · **c.** Mithali 30:5,6; Isaya 8:20; Matendo 26:20,22,27; Wagalatia 1:8,9; Yohana 5:39.

Kifungu cha 7. Kuhusu Agano la Kale

KANISA LA UINGEREZA (TOLEO LA 1638)	MAREKEBISHO YA MKUTANO (1647)
Agano la Kale si kinyume na Jipya; kwa maana katika Agano la Kale na Jipya pia, uzima wa milele hutolewa kwa wanadamu kwa njia ya Kristo, ambaye ndiye Mpatanishi pekee kati ya Mungu na mwanadamu, akiwa Mungu na mwanadamu pia. Kwa hiyo hawapaswi kusikilizwa wale wanaojidai kwamba mababa wa kale walitazamia ahadi za ~~kupita~~ tu. Ingawa Sheria iliyotolewa na Mungu kwa mkono wa Musa, kuhusu Sherehe na Taratibu, haiwafungi ~~watu~~ Wakristo, wala amri ~~zake~~ za kiraia hazipaswi kwa lazima kupokelewa katika taifa lolote; hata hivyo hakuna Mkristo yeyote aliye huru kutokana na kuzitii Amri zinazoitwa za Maadili.	Agano la Kale si kinyume na Jipya, katika mafundisho yaliyomo ndani yake[a]; kwa maana katika Agano la Kale na Jipya pia, uzima wa milele hutolewa kwa wanadamu kwa njia ya Kristo[b], ambaye ndiye Mpatanishi pekee kati ya Mungu na mwanadamu[c], akiwa Mungu na mwanadamu pia[d]. Kwa hiyo hawapaswi kusikilizwa wale wanaojidai kwamba mababa wa kale walitazamia ahadi za muda tu[e]. Ingawa Sheria iliyotolewa na Mungu kwa mkono wa Musa, kuhusu Sherehe na Taratibu, haiwafungi Wakristo[f], wala amri za kiraia zilizotolewa kwa mkono wa Musa, zile zilizofaa hasa kwa taifa la Wayahudi, hazipaswi kwa lazima kupokelewa katika taifa lolote[g]; hata hivyo hakuna Mkristo yeyote aliye huru kutokana na kuzitii Amri zinazoitwa za Maadili[h]. Kwa Sheria ya Maadili tunaelewa Amri zote kumi, zikichukuliwa katika upana wake wote.

a. Matendo 26:22,23; 2 Petro 3:2; Luka 24:44; Warumi 3:31; Wagalatia 3:21,23,24 · **b.** Mwanzo 3:15; Mwanzo 22:18; Wagalatia 3:8,14; 1 Wakorintho 10:2,3,4; Luka 1:69,70; Matendo 3:24; Isaya 53:1-12 · **c.** Danieli 9:17; Warumi 8:34; 1 Yohana 2:1; Waebrania 7:25; 1 Timotheo 2:5; Yohana 14:6 · **d.** Wagalatia 4:4,5; Matendo 20:28; Wafilipi 2:7,8 · **e.** Matendo 26:6,7; Warumi 4:11; Wagalatia 3:9; Waebrania 11:10,16,35 · **f.** Wagalatia 4:9,10; Wakolosai 2:14,16,17; Waebrania 9:9,10 · **g.** Acts 29.9, 10, 25.; Kumbukumbu la Torati 17:8-13; Warumi 13:1,5; Tito 3:1; 1 Petro 2:13,14 · **h.** Mathayo 5:17-48; Warumi 13:8,9,10; Waefeso 6:1,2,3; Yakobo 2:8,9,10,11,12; Warumi 7:25; Warumi 3:31; Mathayo 7:12.

Kifungu cha 8. Kuhusu Kanuni tatu za Imani

KANISA LA UINGEREZA (TOLEO LA 1638)	MAREKEBISHO YA MKUTANO (1647)
Kanuni ~~tatu~~ za Imani, Kanuni ya Imani ya Nikea, Kanuni ya Imani ya Athanasio, na ile inayoitwa kwa kawaida Kanuni ya Imani ya Mitume, ~~zinastahili~~ kupokelewa na kuaminiwa kikamilifu; kwa ~~maana~~ zinaweza kuthibitishwa kwa hati thabiti kabisa ~~za~~ Maandiko Matakatifu.	Kanuni za Imani zinazojulikana kwa majina ya Kanuni ya Imani ya Nikea, Kanuni ya Imani ya Athanasio, na ile inayoitwa kwa kawaida Kanuni ya Imani ya Mitume, zinapaswa kupokelewa na kuaminiwa kikamilifu; kwa sababu zinaweza kuthibitishwa kwa hati thabiti kabisa ya Maandiko Matakatifu.

Kifungu cha 9. Kuhusu dhambi ya asili, au ya kuzaliwa

Dhambi ya asili haimo katika kumfuata Adamu (kama Wapelagio wanavyosema bure), bali ni kosa na uovu wa asili ya kila mtu, ambaye kwa njia ya asili ~~huzaliwa kutoka kwa uzao wa~~ Adamu; ambapo mwanadamu ~~yuko mbali sana na~~ haki ya asili, na kwa asili yake mwenyewe ameelekea kwenye mabaya, hivi kwamba mwili ~~hutamani siku zote kinyume cha roho~~; na kwa hiyo katika kila mtu anayezaliwa katika ulimwengu huu, inastahili ghadhabu ya Mungu na hukumu ya milele. Na maambukizo haya ya asili hubaki, naam, ndani ya wale waliozaliwa upya; ambapo ~~tamaa ya~~ mwili, ~~iitwayo kwa Kigiriki ??????? ??????, ambayo wengine huieleza kuwa hekima, wengine hisia za mwili, wengine mwelekeo, wengine tamaa ya mwili, haitii sheria ya Mungu~~. Na ingawa hakuna hukumu ya adhabu kwa wale ~~waaminio~~ na ~~kubatizwa~~, hata hivyo Mtume anakiri kwamba tamaa mbaya na ashiki ~~zina ndani yake asili ya~~ dhambi.

Dhambi ya asili[a] haimo katika kumfuata Adamu, kama Wapelagio wanavyosema bure[b]. Bali, pamoja na dhambi yake ya kwanza iliyohesabiwa[c], ni kosa na uovu wa asili ya kila mtu, ambaye kwa njia ya asili hutokana na Adamu; ambapo mwanadamu amenyimwa kabisa haki ya asili[d], na kwa asili yake mwenyewe ameelekea kwenye mabaya tu[e]. Hivi kwamba tamaa ya mwili, iitwayo kwa Kigiriki ??????? ??????, ambayo wengine huieleza kuwa hekima, wengine hisia za mwili, wengine mwelekeo, wengine tamaa ya mwili, haitii sheria ya Mungu[f]; na kwa hiyo katika kila mtu anayezaliwa katika ulimwengu huu, inastahili ghadhabu ya Mungu na hukumu ya milele[g]. Na maambukizo haya ya asili hubaki, naam, ndani ya wale waliozaliwa upya[h]; ambapo mwili hutamani siku zote kinyume cha Roho[i]. Na ingawa hakuna hukumu ya adhabu kwa wale waliozaliwa upya na kuamini[k]; hata hivyo Mtume anakiri kwamba tamaa mbaya na ashiki ni dhambi kweli na halisi[l].

a. Zaburi 51:5; Yohana 3:5,6 · **b.** Ayubu 14:4; Ayubu 15:14; Warumi 6:6; Yohana 3:3,5,7 · **c.** Warumi 5:12-19; Mwanzo 2:17; 1 Wakorintho 15:22 · **d.** Wakolosai 2:13; Warumi 7:18; Mhubiri 7:29 · **e.** Mwanzo 6:5; Mwanzo 8:21; Yeremia 17:9; Warumi 7:8; Yakobo 1:14 · **f.** Warumi 8:7; 1 Wakorintho 2:14; Col. 1.27. · **g.** Waefeso 2:3; Warumi 8:6 · **h.** Mithali 20:9; Rom. 7.17, 20, 23, 25.4. · **i.** Wagalatia 5:17 · **k.** Warumi 8:1,13; Yohana 3:18 · **l.** Warumi 7:17,20.

Kifungu cha 10. Kuhusu hiari ya mapenzi

KANISA LA UINGEREZA (TOLEO LA 1638)	MAREKEBISHO YA MKUTANO (1647)
Hali ya mwanadamu baada ya anguko la Adamu ni hii, kwamba hawezi kujigeuza ~~na~~ kujiandaa, kwa nguvu zake mwenyewe za asili na matendo mema, kuelekea imani na kumwita Mungu; kwa hiyo hatuna uwezo wa kutenda matendo mema ~~yenye kupendeza~~ na yanayokubalika kwa Mungu, bila neema ya Mungu kwa njia ya Kristo ikitutangulia, ili tuwe na mapenzi mema, na ikitenda kazi pamoja nasi, tunapokuwa na mapenzi hayo ~~mema~~.	Hali ya mwanadamu baada ya anguko la Adamu ni hii, kwamba hawezi kujigeuza wala kujiandaa, kwa nguvu zake mwenyewe za asili na matendo mema, kuelekea imani na kumwita Mungu[a]; kwa hiyo hatuna uwezo wa kutenda matendo mema yanayompendeza na yanayokubalika kwa Mungu[b], bila neema ya Mungu kwa njia ya Kristo, ikitutangulia kwanza, ili tuwe na mapenzi mema, na ikitenda kazi ndani yetu kwa ufanisi kiasi kwamba inaamua mapenzi yetu kuelekea lile lililo jema[c], na pia ikitenda kazi pamoja nasi, tunapokuwa na mapenzi hayo kuelekea jema[d].

a. Waefeso 2:1,5; 1 Wakorintho 2:14; Waefeso 2:8,9,10; Yohana 6:44,65 · **b.** Warumi 8:8; Waebrania 11:6 · **c.** Ezekieli 11:19,20; Ezekieli 36:26,27; Yeremia 31:32,33; Waebrania 8:10,11; Wafilipi 2:12,13; Yohana 6:45; Waefeso 1:19,20; 1 Wakorintho 4:7 · **d.** Waebrania 13:21; Wafilipi 1:6; Waebrania 12:2; 1 Petro 5:10; 1 Wathesalonike 5:23,24; 1 Wafalme 8:57,58.

Kifungu cha 11. Kuhusu kuhesabiwa haki kwa mwanadamu mbele za Mungu

KANISA LA UINGEREZA (TOLEO LA 1638)	MAREKEBISHO YA MKUTANO (1647)
Tunahesabiwa kuwa wenye haki mbele za Mungu, kwa ajili tu ya ~~stahili ya~~ Bwana na Mwokozi wetu Yesu Kristo, ~~kwa imani, wala si kwa ajili ya matendo yetu wenyewe, au kustahili~~ kwetu. Kwa ~~hiyo, kwamba tunahesabiwa~~ haki kwa imani peke yake, ni fundisho lenye uzima ~~kabisa~~ , na lililojaa faraja tele, ~~kama inavyoelezwa kwa upana zaidi~~ katika ~~Mahubiri ya Kuhesabiwa Haki~~.	Tunahesabiwa haki, yaani, tunahesabiwa kuwa wenye haki mbele za Mungu, na tunapata msamaha wa dhambi[a], si kwa sababu ya matendo yetu wenyewe au kustahili kwetu, wala kwa njia ya hayo[b], bali bure kwa neema yake[c], kwa ajili tu ya Bwana na Mwokozi wetu Yesu Kristo[d], utii wake wote na utoshelezaji wake vikiwa vimehesabiwa kwetu na Mungu[e], na Kristo pamoja na haki yake akipokelewa na kutegemewa kwa imani peke yake[f]. Fundisho la Kuhesabiwa Haki kwa imani peke yake ni fundisho lenye uzima, na lililojaa faraja tele[g]; hata hivyo Mungu hawasamehe wale wasiotubu, na wanaoendelea bado katika makosa yao[h].

a. Warumi 4:5,6,7; Zaburi 32:1,2 · **b.** Warumi 3:20; Wagalatia 2:16; Wagalatia 3:10,11; Wafilipi 3:9 · **c.** Warumi 3:24; Tito 3:7 · **d.** Warumi 3:24,25; Warumi 5:1; 2 Wakorintho 5:18,19 · **e.** Warumi 5:9,17,18,19; Warumi 3:25,26; Warumi 4:6,24; 2 Wakorintho 5:21 · **f.** Warumi 3:22,25,26,28; Wagalatia 2:16; Isaya 28:16; Warumi 9:33; 1 Petro 2:6; Wafilipi 3:9 · **g.** 2 Timotheo 1:13; Rom. 5.1, 2, [·], 11.; Warumi 15:13; 1 Petro 1:8 · **h.** Zaburi 68:20,21; Kutoka 34:6,7; Luka 13:3,5.

Kifungu cha 12. Kuhusu matendo mema

KANISA LA UINGEREZA (TOLEO LA 1638)	MAREKEBISHO YA MKUTANO (1647)

~~Ingawa~~ matendo mema, ambayo ni matunda ya imani, na hufuata baada ya Kuhesabiwa Haki, hayawezi kuondoa dhambi zetu, na kustahimili ukali wa hukumu ya Mungu, hata hivyo yanapendeza na kukubalika ~~kwa Mungu~~ katika Kristo, na hutokea kwa lazima kutoka katika imani ya kweli na hai, kiasi kwamba kwa hayo imani hai inaweza kujulikana waziwazi ~~vilevile~~, kama mti unavyotambulika kwa ~~tunda lake~~.

Matendo mema, ambayo ni matunda ya imani[a], na hufuata baada ya Kuhesabiwa Haki[b], hayawezi kuondoa dhambi zetu[c], na kustahimili ukali wa hukumu ya Mungu[d]; hata hivyo, licha ya kutokamilika kwake[e], machoni pa Mungu yanapendeza na kukubalika kwake katika Kristo na kwa ajili ya Kristo[f], na hutokea kwa lazima kutoka katika imani ya kweli na hai[g], kiasi kwamba kwa hayo imani hai inaweza kujulikana waziwazi, kama mti unavyotambulika kwa matunda yake[h].

a. Wagalatia 5:6; Yakobo 2:17,18,22 · **b.** Tito 2:14; Tito 3:7,8; Waefeso 2:8,9,10 · **c.** Warumi 3:20,21; Warumi 4:4-9; Danieli 9:18,19 · **d.** Nehemia 13:22; Zaburi 143:2; Ayubu 9:14,15,19,20 · **e.** Kutoka 28:38; Ufunuo 8:3,4 · **f.** 1 Petro 2:5; Waebrania 13:16,20,21; Wakolosai 1:10; Wafilipi 4:18 · **g.** Yakobo 2:26; 1 Joh. 1.4. · **h.** Yakobo 2:18,22; Yohana 15:4,5; 1 Yohana 2:3,5; Mathayo 12:33.

Kifungu cha 13. Kuhusu matendo kabla ya kuhesabiwa haki

KANISA LA UINGEREZA (TOLEO LA 1638) **MAREKEBISHO YA MKUTANO (1647)**

Matendo yanayotendwa kabla ya ~~neema~~ ya Kristo, na ~~uvuvio wa~~ Roho wake, ~~si ya kupendeza kwa~~ Mungu, kwa kuwa hayatokani na imani katika Yesu Kristo; wala hayawafanyi watu kufaa kupokea neema, au (kama wasemavyo Wanazuoni wa Shule) kustahili neema kwa ulinganifu; naam, zaidi ya hayo, kwa sababu hayatendwi kama Mungu alivyotaka na kuamuru yatendwe, ~~hatuna shaka kwamba yana asili~~ ya dhambi.

Matendo yanayotendwa kabla ya Kuhesabiwa Haki kwa njia ya Kristo, na Kuzaliwa upya kwa njia ya Roho wake, hayampendezi Mungu[a], kwa kuwa hayatokani na imani katika Yesu Kristo[b]; wala hayawafanyi watu kufaa kupokea neema, au (kama wasemavyo Wanazuoni wa Shule) kustahili neema kwa ulinganifu [c]; naam, zaidi ya hayo, kwa sababu hayatendwi kama Mungu alivyotaka na kuamuru yatendwe, ni ya dhambi[d].

a. Tito 1:15,16; Matth. 7.1[·].; Warumi 8:8; Mithali 15:8,26; Mithali 21:27; Warumi 3:12 · **b.** Waebrania 11:5,6; Wagalatia 5:6 · **c.** 2 Timotheo 1:9; Yohana 1:13 · **d.** Warumi 8:7,8; Hagai 2:14; Isaya 58:1-5; Isaya 66:2,3.

Kifungu cha 14. Kuhusu matendo ya ziada

KANISA LA UINGEREZA (TOLEO LA 1638) **MAREKEBISHO YA MKUTANO (1647)**

Matendo ya hiari zaidi na juu ya Amri za Mungu, ambayo huyaita matendo ya Ziada, hayawezi kufundishwa bila kiburi na kutomcha Mungu. Kwa maana kwa hayo watu hutangaza kwamba hawamlipi Mungu tu kiasi kile wanachopaswa kutenda, bali kwamba wanatenda zaidi kwa ajili yake kuliko inavyodaiwa na wajibu wao wa lazima: ilhali Kristo anasema waziwazi, Mtakapokwisha kufanya yote mliyoamriwa, semeni, Sisi ni watumishi wasio na faida.

Matendo ya hiari zaidi na juu ya Amri za Mungu, ambayo huyaita matendo ya Ziada, hayawezi kufundishwa[a] bila kiburi na kutomcha Mungu[b]: kwa maana kwa hayo watu hutangaza kwamba hawamlipi Mungu tu kiasi kile wanachopaswa kutenda, bali kwamba wanatenda zaidi kwa ajili yake kuliko inavyodaiwa na wajibu wao wa lazima: ilhali Kristo anasema waziwazi, Mtakapokwisha kufanya mambo hayo yote mliyoamriwa, semeni, Sisi ni watumishi wasio na faida, tumefanya lile tulilopaswa kulifanya[c].

a. Mathayo 5:48; Marko 12:30,31; Wafilipi 4:8,9 · **b.** Ayubu 9:2,3,20,21; Zaburi 143:2; Mithali 20:9; Phil. 3.8, 10 15. · **c.** Luka 17:7,8,9,10.

Kifungu cha 15. Kuhusu Kristo peke yake asiye na dhambi

KANISA LA UINGEREZA (TOLEO LA 1638)

Kristo, katika ukweli wa asili yetu, alifanywa sawa na sisi katika mambo yote (isipokuwa dhambi tu), ambayo hakuwa nayo kabisa, katika mwili wake, na katika roho yake. Alikuja kuwa Mwana-Kondoo asiye na waa, ambaye kwa dhabihu ya nafsi yake iliyotolewa mara moja, angeondoa dhambi za ulimwengu; na dhambi (kama asemavyo Mtakatifu Yohana) haikuwa ndani yake. Lakini sisi sote wengine (ingawa tumebatizwa, na kuzaliwa ~~mara ya pili katika Kristo~~) hata hivyo twakosa katika mambo mengi; na tukisema kwamba hatuna dhambi, twajidanganya wenyewe, wala kweli haimo ndani yetu.

MAREKEBISHO YA MKUTANO (1647)

Kristo, katika ukweli wa asili yetu, alifanywa sawa na sisi katika mambo yote, isipokuwa dhambi tu[a], ambayo hakuwa nayo kabisa, katika mwili wake na katika roho yake[b]: alikuja kuwa Mwana-Kondoo asiye na waa[c], ambaye kwa dhabihu ya nafsi yake[d] iliyotolewa mara moja[e], angeondoa dhambi za ulimwengu[f]; na dhambi (kama asemavyo Mtakatifu Yohana) haikuwa ndani yake[g]. Lakini sisi sote wengine, ingawa tumebatizwa na kuzaliwa upya, hata hivyo twakosa katika mambo mengi; na tukisema kwamba hatuna dhambi, twajidanganya wenyewe, wala kweli haimo ndani yetu[h].

CHARLES HERLE, Mwenyekiti.
HENRY ROBROUGH, Katibu.
ADONIRAM BYFIELD, Katibu.

a. Isaya 53:3,4,5; Waebrania 2:17; Waebrania 4:15 · **b.** Luka 1:35; Matendo 3:14; Yohana 14:30; 2 Wakorintho 5:21; Waebrania 7:26 · **c.** 1 Petro 1:19 · **d.** Waefeso 5:2 · **e.** Waebrania 9:26,28; Waebrania 10:10,12 · **f.** Yohana 1:29 · **g.** 1 Yohana 3:5 · **h.** Yakobo 3:2; 1 Yohana 1:8,10.

© 2026 Westminster 1647 :: https://westminster1647.com/sw/correo